

***Реалізація проєкту з відновлення малої річки
Красносілка: роль комплексного підходу до
вирішення проблем малої річки***

МОТИВАЦІЯ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ

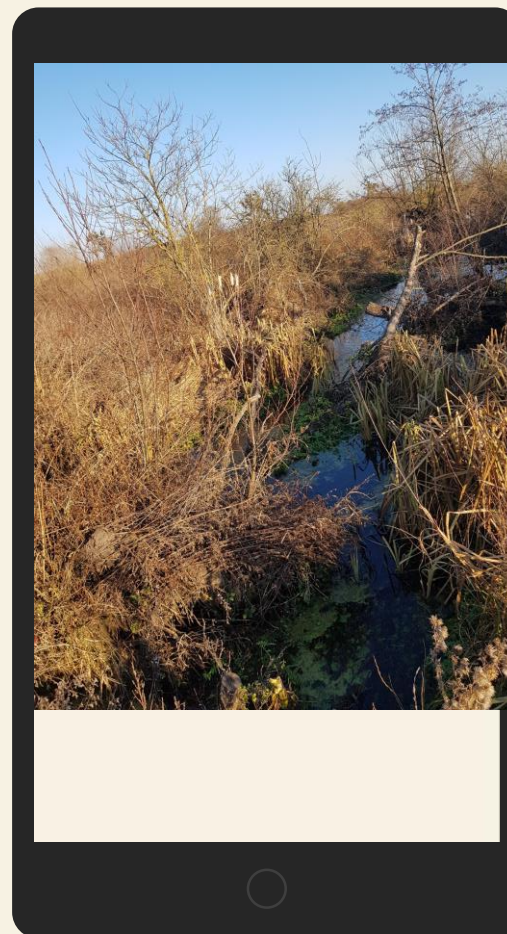
УКРАЇНА СЬОГОДНІ
МАЄ ВІЙНУ ЗА
НЕЗАЛЕЖНІСТЬ,
ЄВРОПЕЙСЬКІ
ЦІННОСТІ І
ТЕРИТОРІАЛЬНУ
ЦІЛІСНІСТЬ...

АЛЕ ВЖЕ «ВЧОРА»
УКРАЇНА СТОЇТЬ НА
ПОРОЗІ ВІЙНИ ЗА
ВОДУ

ВОДНА КРИЗА

Україна є найменш забезпеченою водними ресурсами країною в Європі.

Низька водозабезпеченість та посилення впливу зміни клімату на стан водних ресурсів спонукає шукати можливості для збільшення водності малих річок і адаптації їх екосистем до зміни клімату.

ЧИ ЗМІНЮЄТЬСЯ КЛІМАТ В УКРАЇНІ

Підвищення середньорічної температури в Україні відбувається значно швидше, ніж в світі (1,1 C / 0,85 C)

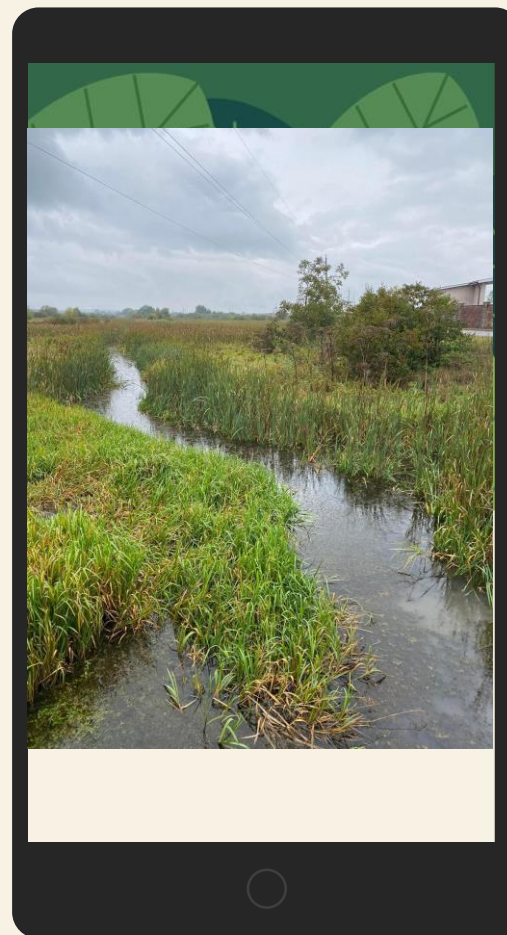
Збільшується кількість днів з високими денними температурами

Зони Полісся і Лісостепу теплішають швидше

Температура взимку виросла на 1,5-1,0 C, а глибина промерзання зменшилась до 20-70 см.

Чітка тенденція до зменшення опадів взимку на 3-17%

Підвищення частоти посух, кількість літніх і осінніх посух може збільшитись до 30%.

УКРАЇНА НА МЕЖІ НЕЗВОРОТНЬОГО ЗНИКНЕННЯ
ПРИРОДНИХ ВОДНИХ ЕКОСИСТЕМ, АЛЕ ШАНС НА
ПОРЯТУРОК ЩЕ Є...

РЕВІТАЛІЗАЦІЯ РІЧОК

Це відновлення водотоків або ж певних їхніх ділянок до їхнього первинного природного стану, а саме відновлення природного русла річки шляхом ліквідації несанкціонованих перешкод (загат, насипів), розчищення русел від замулення з метою покращення гідробіологічного режиму та оздоровлення річки.

КРАСНОСІЛКА...

На сьогодні річка разом з водною екосистемою знищена, меліоративні системи не працюють (не демонтовані), тваринництво відсутнє.

Але річка має потенціал до відновлення

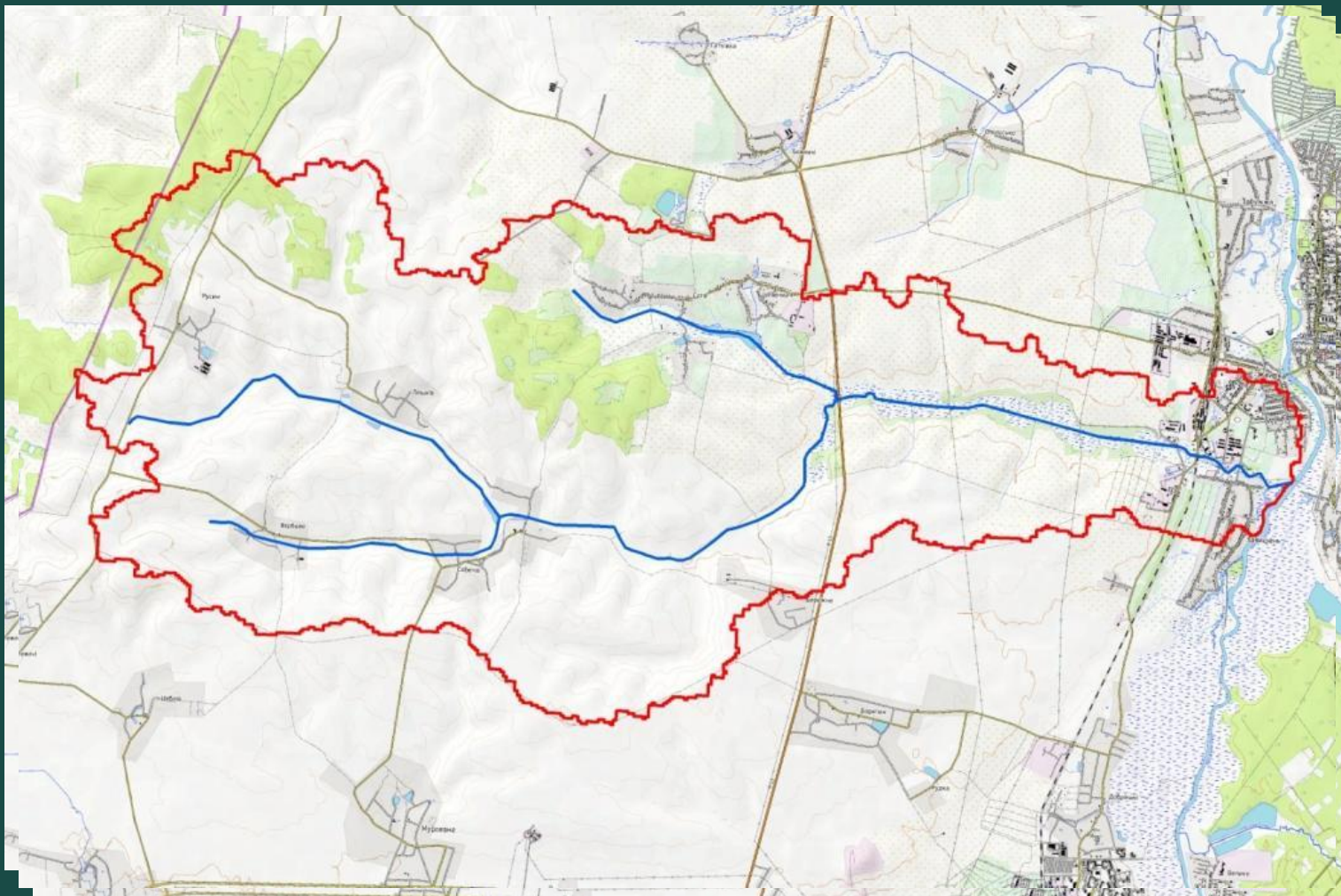
ПЕРШІ КРОКИ НА ШЛЯХУ ДО РЕВІТАЛІЗАЦІЇ

З 2021 року було розпочато роботу з ревіталізації р.Красносілка, а саме було проведено:

- Зустрічі з органами місцевого самоврядування;
- Обстеження території басейну річки Красносілка;
- Збір та обробка інформації та архівних матеріалів щодо водокористування, землекористування, меліорації, гідрологічних та гідрометеорологічних умов

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИТУАЦІЇ В БАСЕЙНІ РІЧКИ КРАСНОСІЛКА

Річка Красносілка є лівою притокою Західного Бугу та розташована у Львівській області.

Довжина річки - 18 км, площа басейну 70,1 км².

Басейн річки розташований на території Белзької, Сокальської і Червоноградської громад. В басейні річки розташовано 7 нас.пунктів: Русин, Лешків, Себечів, Вербова, Гута, Савчин та Завишень.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИТУАЦІЇ В БАСЕЙНІ РІЧКИ КРАСНОСІЛКА

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАРЕГУЛЬОВАНІСТЬ РІЧКИ:

По основному руслу і на притоках річки Красносілка розташовано 24 штучних перешкод (трубчатий переїзд, шлюз-регулятор, залізобетонний міст, перехід-кладка тощо), з яких:

- ✓ 7 шт. потребують ліквідації
- ✓ 17 шт. потребують реконструкції та облаштування

Разом з цим деякі ділянки річки Красносілка є каналами меліоративних систем із залишками непрацюючих регулюючих споруд.

В басейні річки також розташовано 16 заплавних ставків орієнтовною площею від 0,1 до 3,6 га.: Сокальська МТГ – 12 шт, Белзька МТГ – 4 шт.

Зарегулювання річки становить близько 2%

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИТУАЦІЇ В БАСЕЙНІ РІЧКИ КРАСНОСІЛКА

ЗАРЕГУЛЬОВАНІСТЬ РІЧКИ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИТУАЦІЇ В БАСЕЙНІ РІЧКИ КРАСНОСІЛКА

ІНФОРМАЦІЯ ПРО МЕЛІОРАТИВНІ СИСТЕМИ В БАСЕЙНІ РІЧКИ

Річка Красносілка має класичну радянську історію: під час розвитку сільського господарства річку перетворили на меліоративну систему для осушення території для випасу худоби.

В басейні річки проводилось осушення земель для колгоспу «Авангард» та колгоспу ім. Шевченка, для яких були розроблені проекти:

- **«Осушення земель відкритими каналами в колгоспі «Авангард» Сокальського району, 1973р. (площа осушення 170,0 га)**
- **«Меліорація перезволожених земель в колгоспі «Авангард» с. Муроване Сокальського району Львівської області», 1978 р. (площа осушення 201,0 га)**
- **«Реконструкція осушної мережі в колгоспі ім. Шевченка Сокальського району Львівської області», 1981 р. (площа осушення 175 га).**

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИТУАЦІЇ В БАСЕЙНІ РІЧКИ КРАСНОСІЛКА

СТАН ВОДОХОРОННИХ ЗОН І ПРИБЕРЕЖНИХ ЗАХИСНИХ СМУГ

Розораність земель в басейні річки
Красносілка складає понад 90%

Технічна документація на
водоохоронні зони і прибережні
захисні смуги розроблені у 1980 р.,
досі не встановлені.

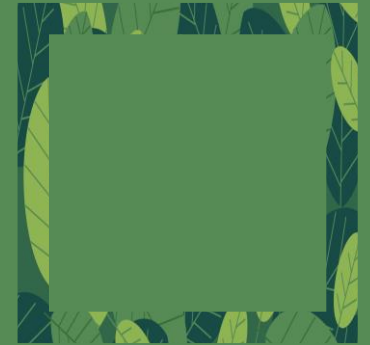
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИТУАЦІЇ В БАСЕЙНІ РІЧКИ КРАСНОСІЛКА

Об'єкти природно-заповідного фонду в басейні річки відсутні.

На території басейну є потенціал щодо створення об'єктів ПЗФ.

«КЛАСИЧНІ» ПРОБЛЕМИ МАЛОЇ РІЧКИ

1. Відсутність водоохоронних зон та прибережних захисних смуг
2. Надмірна зарегульованість річки штучними перешкодами та каналізування русла
3. Потреба демонтажу усіх гідротехнічних споруд, які не експлуатуються
4. Замулення русла річки та, як результат, сповільнення її течії
5. Незадовільний стан гідротехнічних споруд (мостів, та переїздів), що потребують капітального та поточного ремонту
6. Засмічення річки побутовим сміттям та іншими відходами
7. Захаращеність берегів та русла річки чагарником та трав'яною рослинністю

РОБОТА З МІСЦЕВИМ НАСЕЛЕННЯМ. АНАЛІЗ АНКЕТУВАННЯ

Аналіз опитування свідчить про наступне:

- Всі опитувані одноголосно підтвердили інформацію про те, що річка стала замуленою та менш глибокою.
- В деяких місцях стостерігається пересихання русла.
- Долина річки використовується для випасу скота, а річка, іноді, - для напування худоби.
- В річці ловиться: карась, плитва, окунь, лин, рак (раків стало менше і вони стали менші за розміром)
- Найбільше негативно на стан річки вплинуло: стан використання землі, відсутність догляду за ПРС, свердловини, тощо.
- На думку опитаних місцевих мешканців для вирішення проблемних питань річки потрібно її почистити!
- На річці раніше (біля 50 років тому) були місцеві джерела
- Річка перестала бути місцем для відпочинку і купання місцевого населення.
- Річка має значення у соціально-культурному житті місцевих мешканців.

Опитувальний лист
для з'ясування стану річки та її ролі у житті місцевих мешканців

Стан річки змінився наступним чином (підкресліть вірне: так чи ні):

1) річка стала замуленою та менш глибокою
☒ так ☐ ні

2) спостерігались випадки пересихання річки
☒ так ☐ ні
якщо так, то на який період зникла вода (тиждень / місяць / рік) і на яких ділянках (наприклад, біля села)
в селі нахивали це місце "Потічка"
або зникає в центрі села

3) водне дзеркало, або береги стали більш зарослими очеретом або іншою рослинністю
☐ так ☒ ні
якщо так, то за який період часу відбулось заростання водно-болотною рослинністю:
1 рік
2 роки
5 років
10 років

4) річка частіше стала більш зеленою, іноді з запахом сірководню
☒ так ☐ ні

5) чи доводилося Вам бачити випадки значного забруднення річки, зокрема невідомими речовинами
☐ так ☒ ні
якщо так, то де це спостерігалось і чи такі випадки забруднення повторювались в певні періоди часу

6) чи є в руслі річки або в заплаві ставки якими ніхто не опікується
☒ так ☐ ні

7) випадки загибелі риби стали більш частими
☐ так ☒ ні

8) випадків загибелі риби не спостерігалось
☐ так ☒ ні

Чи використовуєте Ви територію вздовж річки для випасу худоби або домашніх птахів
☒ так ☐ ні

Яку воду Ви використовуєте для напування худоби під час випасу? (можна обрати кілька варіантів)
☒ з річки
☐ зі ставка
☐ з криниці
☐ зі свердловини
☐ інший варіант (зазначте який саме)

РІЧКА КРАСНОСІЛКА «В ПАМ'ЯТІ» МІСЦЕВИХ МЕШКАНЦІВ

РІЧКА ТЕЧЕ ПО ШИРОКІЙ ДОЛИНІ, ЩО
ПАХНЕ РІЗНОТРАВ'ЯМ. В РІЧЦІ ВОДИТЬСЯ
БАГАТО РІКІВ І РИБИ.

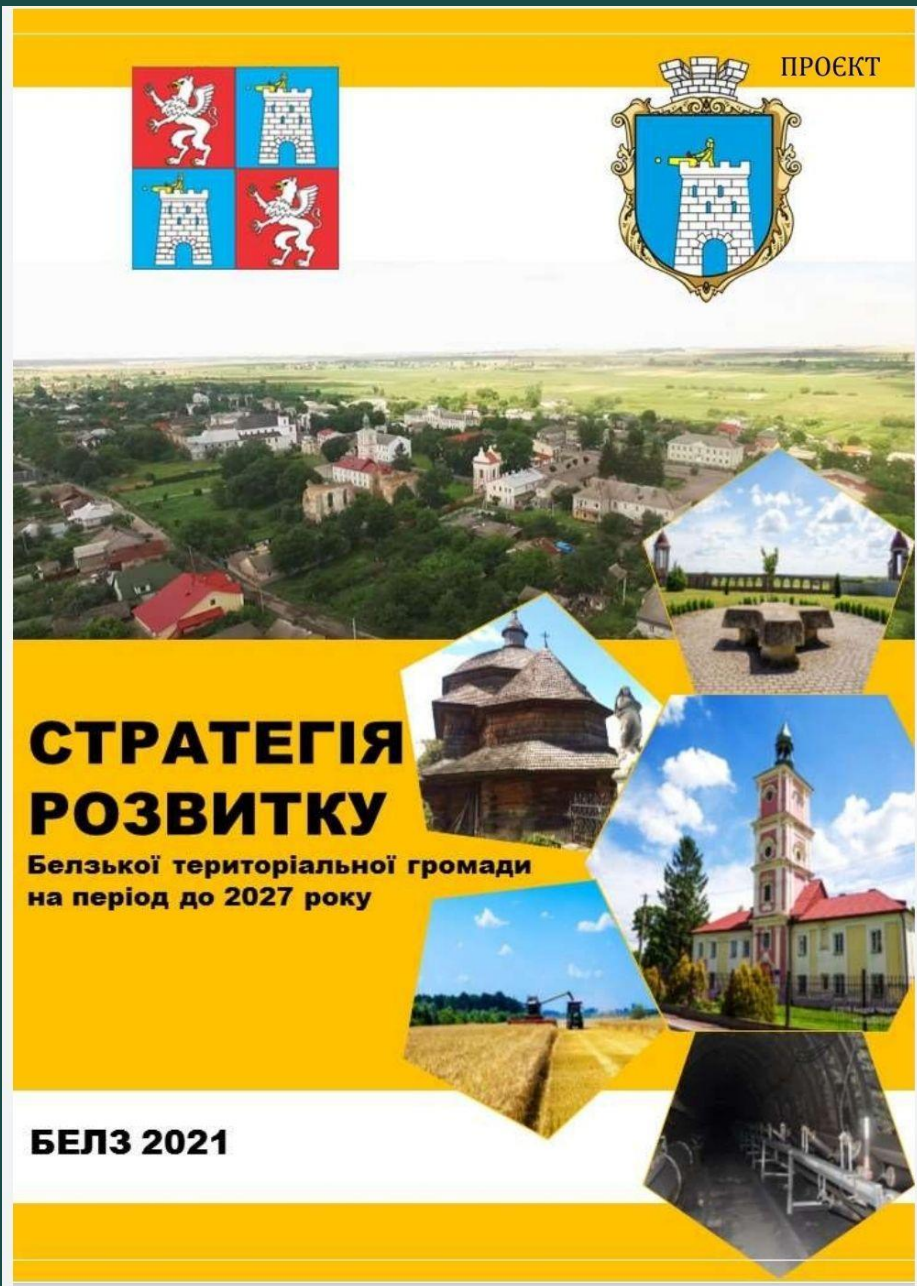
РІЧКА БУЛА ТАКОЮ ПОВНОВОДНОЮ, ЩО НА
НІЙ БУЛИ ПОБУДОВАНІ ВОДЯНІ МЛИНИ.

2014/06/11

Аналіз стратегічних документів громад в басейні річки Красносілка

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БЕЛЗКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегія затверджена 25 лютого 2022 р. №542 рішенням XVII чергової сесії VIII скликання Белзької міської ради

- ✓ Інформація про водні об'єкти обмежено-формальна
- ✓ Відсутня інформація про вплив зміни клімату на життєдіяльність громади
- ✓ Відсутня будь-яка інформація про меліоративні системи
- ✓ Відсутня інформація про роль річок у розвитку територіальної громади

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СОКАЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

Стратегія і План заходів з її реалізації затверджені 16 лютого 2022 р. №690 рішенням XIX сесії VIII скликання Сокальської міської ради

- ✓ В Стратегії відсутній аналіз інформації про :
 - вплив зміни клімату на життєдіяльність громади
 - водні об'єкти та меліоративні системи
- ✓ Відсутня інформація про роль річок у розвитку територіальної громади
- ✓ Натомість, у стратегічній цілі «Покращення життєвого середовища громади» передбачені заходи з ревіталізації річки Красносілка.

План заходів з реалізації Стратегії розвитку
Сокальської територіальної громади
до 2027 року на 2022-2024 рр.

м. Сокаль, 2021 р.

ЧЕРВОНОГРАДСЬКА
ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ПРОЄКТ

Стратегія розвитку
Червоноградської територіальної
громади до 2027 року та План
заходів з реалізації на 2022-2024 р.р.

м. Червоноград, 2021 р.

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЧЕРВОНОГРАДСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ

Стратегія не затверджена

- ✓ В Стратегії відсутній аналіз інформації про :
 - вплив зміни клімату на життєдіяльність громади
 - водні об'єкти та меліоративні системи
- ✓ Відсутня інформація про роль річок у розвитку територіальної громади

ПРИРОДООРІЄНТОВАНІ РІШЕННЯ: ЩО ЦЕ І ДЛЯ ЧОГО ВОНИ МІСЦЕВИМ ГРОМАДАМ

КАТАЛОГ ПРИРОДО ОРІЄНТОВАНИХ РІШЕНЬ

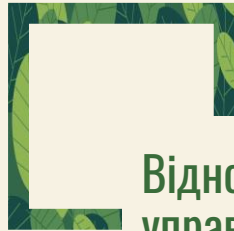
Згідно з Міжнародним союзом з охорони природи (МСОП), ПРИРОДООРІЄНТОВАНІ РІШЕННЯ – це дії щодо захисту, сталого управління та відновлення природних або модифікованих екосистем, які ефективно та адаптивно вирішують суспільні проблеми, одночасно забезпечуючи добробут людини і біорізноманіття.

Мета природоохоронних заходів - сприяння екологізації усіх господарських процесів з метою досягнення Цілей сталого розвитку, що сприятиме економічному зростанню за умови не погіршення стану довкілля та задоволення основних соціальних потреб людей.

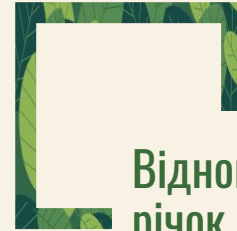
ПРОПОЗИЦІЇ

Ліквідація штучних
перешкод з русла річки та
«зайвих» гідротехнічних
споруд

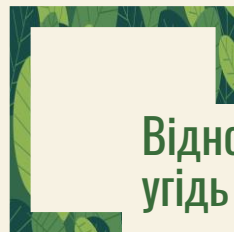
Відновлення заплав та
управління ними

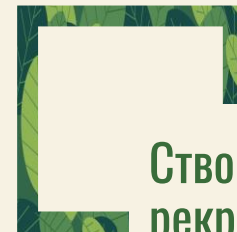
Відновлення меандрів русла
річок

Ренатуралізація русла

Відновлення водно-болотних
угідь та управління ними

Створення природних
рекреаційних зон та
«туристичних» магнітів

ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ МОЖНА ВРЯТУВАТИ РІЧКУ...

2022 рік – реалізація проекту
«Відновлення екосистеми малої річки –
шлях до перспективного розвитку громади
та добробуту місцевого населення»

2023 рік – подано заявку на
фінансування проекту «Ліквідація
перешкод на річці Красносілка та у
верхів'ї річки Західний Буг (суббасейн
річки Західний Буг – басейн річки Вісла –
Балтійське море)»

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!